

Mars voor de vreemde achter tralies

door Rachel Morssink

De vreemdelingendetentie in Nederland is zwaar, sober en afschrikwekkend, zegt ook Amnesty. Demonstreren op Schiphol dus.

Voor het Justitieel Complex Schiphol rollen twee actievoerders een rode loper uit. “Please, make some space for the bakfiets,” klinkt het door de microfoon. Vol bloemen, spelletjes en woordenboeken rijdt het gevaarte tot aan de deur. Medewerkers van de gevangenis nemen de tassen met cadeaus in ontvangst. Een sleutelbord krijgt een prominente plek in de hal, suggererend dat elke bewoner vrij in en uit zou moeten kunnen lopen.

In het ommuurde complex zitten bolletjesslikkers, asielzoekers in afwachting van een verblijfsvergunning en vreemdelingen die uitgezet zullen worden. Ruim driehonderd demonstranten lopen deze zondagmiddag onder begeleiding van een fanfare zingend, juichend en wuivend rond het terrein om de gedetineerden een hart onder de riem te steken. Achter de ramen verzamelen zich mensen die terugzwaaien.

Volgens de actievoerders worden illegalen vaak ten onrechte en veel te lang achter slot en grendel gezet. “Ik voel machteloze woede. Dit beleid is inhumaan en ik schaam me er diep voor,” zegt Carla (74). Ze duwt haar rollator voort en houdt er flink de pas in. “Criminelen in de gevangenis hebben het nog beter. Het is fijn dat er nu aandacht is voor deze situatie.”

De organisatie is in handen van Catholic Worker Amsterdam, jongerenbeweging Time to Turn en kerken uit de Haarlemmermeer. Amnesty International steunt de actie. Directeur Eduard Nazarski: “Het regime in een detentiecentrum is zwaar, sober en afschrikwekkend. Mensen zitten het grootste deel van de dag in een tweepersoons cel en hebben geen recht op educatie of werk. Er is geen toegang tot sociale media of internet en mobiele telefoons zijn verboden.”

Nederland spreekt volgens hem andere landen aan op schending van mensenrechten, maar mag kritischer naar de situatie in eigen land kijken.

“We moeten vreemdelingen niet automatisch in detentie stoppen.”

Ook veel mensen die zelf illegaal in Nederland verblijven of nog wachten op een verblijfsvergunning nemen deel aan de demonstratie. Yoonis Osman (30) uit Somalië: “De situatie in mijn land is onveilig. Ik kan niet terug, maar ik kan ook niet blijven. Ik zit gevangen tussen twee landen.” Sommige demonstranten willen graag in Nederland blijven, anderen geven de voorkeur aan terugkeer. Tevergeefs soms, want onmogelijk als het betreffende land niet meewerkt.

Dit is één van de vier gevangenissen waar vreemdelingen kunnen worden vastgehouden in Nederland. De overige drie staan in Rotterdam, Alphen aan den Rijn en Zeist. Het gebouw werd onder andere gebouwd vanwege de brand in het oude detentiecentrum op Schiphol in 2005, waarbij elf mensen om het leven kwamen.

Bij verschillende detentiecentra in Nederland worden maandelijks wakes georganiseerd. In de zes weken voor Pasen wordt op Schiphol elke week een bijeenkomst gehouden.

= = =

[de foto bij het artikel toont een deel van de optocht rond het complex]